

Sygn. akt III AUa 587/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSA Irena Goik SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania W. K. (W. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury, odsetki i o wartość kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonego W. K. oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 25 stycznia 2012r. sygn. akt IX U 1582/11

1. z apelacji organu rentowego zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 i 3 i oddala odwołanie,

2. oddala apelację ubezpieczonego.

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Żurecki /-/SSA I. Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 587/12

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy z Rybniku wyrokiem z dnia 25 stycznia 2012 roku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 22 listopada 2011 roku odmawiającą W. K. wypłaty odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie emerytury przyznanej wyrokiem Sądu z dnia 28 czerwca 2011 roku w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do odsetek ustawowych od dnia 28 lipca 2011 roku do dnia wypłaty świadczenia (pkt 1 wyroku).

W punkcie 2 wyroku Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego w pozostałej części.

W punkcie 3 wyroku Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając rozstrzygnięcie zawarte w pkt 1 wyroku Sąd stwierdził, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2009 roku na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28.06.2011 roku sygn. IX U 424/11 zmieniającego decyzję odmowną z dnia 2.07.2009 roku. Sąd uznał, że ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji emerytalnej był powyższy wyrok. W związku z tym organ rentowy zgodnie z art.118 ust.1 i 1a ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z FUS był zobowiązany do wydania decyzji w ciągu 30 dni od daty wyroku, tj. do dnia 28.07.2011 roku, a skoro decyzja wykonująca wyrok została wydana w dniu 17.08.2011 roku to ubezpieczony ma prawo do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia od wskazanej daty na podstawie art.85 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia oddalającego odwołanie w pozostałej części Sąd podał, że organ rentowy decyzją z dnia 28.07.2011 roku (zmienioną decyzją z dnia 4.10.2011 roku) ustalił ponownie wartość kapitału początkowego dla ubezpieczonego na kwotę 172.558 złotych po przyjęciu 330 miesięcy składkowych na dzień 1.01.1999 roku i po ustaleniu wskaźnika wysokości podstawy kapitału 125,12% według podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych 1974-1998 zaś kolejną decyzją z dnia 21.10.2011 roku organ rentowy przeliczył wartość kapitału początkowego zgodnie z art.185 ustawy o emeryturach i rentach poprzez doliczenie do 330 miesięcy składkowych 59 miesięcy, tj. okresu równego różnicy między wiekiem emerytalnym 65 lat a faktycznym wiekiem przejścia ubezpieczonego na emeryturę. Wartość kapitału w związku z tym wyniosła 192.959 złotych.

Sąd potwierdził prawidłowość powyższych decyzji kapitałowych nie uzasadniając bliżej swego stanowiska.

Sąd skupił rozważania na zarzutach odwołania skarżącego dotyczących decyzji organu rentowego z dnia 17.08.2011 roku, ustalającej wysokość emerytury ubezpieczonego na podstawie art.183 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach wynoszącej 80% emerytury obliczonej na podstawie art.53 i 20% emerytury obliczonej na podstawie art.26 ustawy oraz na decyzji z dnia 21.10.2011 roku, przeliczającej wysokość emerytury od dnia 1.09.2011 roku po przyjęciu w części emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy 36 lat, 5 miesięcy i 27 dni (437 miesięcy) okresów składkowych, wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia 158,80% obliczonego według wynagrodzeń z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, tj. lat 1974-2001 oraz kwoty bazowej obowiązującej w kwietniu 2009 roku.

Sąd nie znalazł podstaw dla uwzględnienia odwołania w części, w której ubezpieczony domagał się zastosowania do wyliczenia emerytury kwoty bazowej obowiązującej w czerwcu 2011 roku oraz zastosowania do obliczeń przeliczników pracy górniczej.

Sąd stwierdził, że organ rentowy zastosował kwotę bazową właściwą dla daty złożenia wniosku o emeryturę i powstania prawa do tego świadczenia a z uwagi na to, że ubezpieczony udowodnił okresy pracy górniczej - mieszanej (częściowo wykonywanej na powierzchni i pod ziemią) brak jest podstaw dla zastosowania przy obliczeniu emerytury przeliczników pracy górniczej z art.52 ustawy o emeryturach i rentach, który nie przewiduje przelicznika 1,4 stosowanego do pracy górniczej „mieszanej”.

Wyrok został zaskarżony apelacjami obu stron.

Organ rentowy zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o odsetkach, tj. w zakresie objętym decyzją z dnia 21 listopada 2011 roku zarzucając wyrokowi pkt 1 naruszenie art.118 ust.1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS i przepisu § 4 ust.2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1.02.1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń

z ubezpieczeń społecznych poprzez błędne przyjęcie, że dzień doręczenia wyroku Sądu z dnia 28.06.2011 roku nie był dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oraz naruszenie art.85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie i zasądzenie odsetek.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł, że nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w toku postępowania przed organem rentowym, bowiem dopiero po rozstrzygnięciu przed sądem ubezpieczony w drodze dowodów z zeznań świadków wykazał przesłankę 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. W związku z tym zgodnie z art.118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach za ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji należy uważać dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku Sądu z dnia 28.06.2011 roku, który uprawomocnił się 27.07.2011 roku. Skoro decyzja emerytalna została wydana 17.08.2011 roku, tj. w ciągu

30 dni od daty uprawomocnienia się wyroku, odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia nie są należne ubezpieczonemu.

Ubezpieczony w swojej apelacji natomiast zaskarżył wyrok w całości żądając uchylenia wszystkich decyzji organu rentowego lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W treści apelacji ubezpieczony zarzucił błąd w ustaleniu Sądu, że brak jest podstaw dla obliczenia jego emerytury bez zastosowania przelicznika pracy górniczej 1,5, gdyż ubezpieczony wykonywał taką pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią, czego Sąd nie ustalił pomijając dokładną analizę przebiegu zatrudnienia w górnictwie.

Ponadto skarżący żądał zastosowania do wyliczenia emerytury kwoty bazowej z czerwca 2011 roku, jako o wiele korzystniejszej ze względu na zasady sprawiedliwości społecznej. Apelujący podnosił, że przyznanie prawa do odsetek dopiero od 28.07.2011 roku jest krzywdzące, gdyż swoim postępowaniem nie spowodował tak znacznego opóźnienia w ustaleniu prawa do emerytury. W związku z tym żądał odsetek od dnia 1.04.2009 roku. Twierdził również, że wysokość emerytury została ustalona niezgodnie z art.183 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach, albowiem Sąd w uzasadnieniu wyroku wskazał na przepis art.183 ust.3 ustawy jako podstawę obliczenia świadczenia.

Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację organu rentowego.

Analizując przebieg postępowania odwoławczego od decyzji organu rentowego z dnia 2.07.2009 roku odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art.184

w zw. z art.32 ustawy o emeryturach i rentach, zakończonego wyrokiem Sądu z dnia 28.06.2011 roku należy stwierdzić, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania w/wym. decyzji, którą było wykazanie przesłanki posiadania co najmniej 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach do dnia 1.01.1999 roku.

Ubezpieczony bowiem składając wniosek o emeryturę w 2009 roku nie wykazał stosownymi świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach spornych

w sprawie okresów zatrudnienia w latach 1967-1973 ((...)) i od 1967-1973 ((...)) udowadniając charakter pracy w tych okresach dowodami z zeznań świadków i zgromadzoną w toku postępowania sądowego dokumentacją pracowniczą. W tym stanie rzeczy trudno przypisać organowi rentowemu odpowiedzialność za nieustalenie powyższej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji emerytalnej w toku postępowania przed tym organem - co trafnie ustalił Sąd Okręgowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do odsetek ustawowych od dnia 1.04.2009 roku.

Nieprawidłowo jednak Sąd uznał, że odsetki także są należne od dnia 28.07.2011 roku.

Słusznie podnosi apelujący organ rentowy, że zgodnie z art.118 ust.1a ustawy o emeryturach

i rentach pozostawałby w zwłoce w wypłacie świadczenia jeśli decyzja przyznająca świadczenie na podstawie wyroku z dnia 28.06.2011 roku nie zostałaby wydana w ciągu 30 dni od dnia wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku.

Wyrok z dnia 28.06.2011 roku uprawomocnił się w ciągu 14 dni od doręczenia organowi rentowemu jego uzasadnienia, które nastąpiło 11.07.2011 roku.

W związku z tym wyrok uprawomocnił się z dniem 25.07.2011 roku.

Decyzja przyznająca emeryturę została wydana 17.08.2011 roku, tj. w ciągu 30 dni od prawomocności orzeczenia sądu. W związku z tym ubezpieczony nie ma prawa do odsetek określonych w art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Tym samym nawiązując do powyższych rozważań apelację ubezpieczonego w części żądania odsetek od dnia 1.04.2009 roku należało uznać za bezzasadną.

Bezzasadne są również pozostałe zarzuty apelacji ubezpieczonego dotyczące sposobu ustalenia wysokości jego emerytury na podstawie art.183 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach w części wynoszącej 80% emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy, tj. przyjętej do wyliczenia tej części świadczenia kwoty bazowej oraz obliczenia świadczenia z pominięciem przeliczników pracy górniczej, o których mowa w art.52 ustawy.

Sąd Okręgowy odwołując się do wskazanego w swym uzasadnieniu orzecznictwa Sądu Najwyższego prawidłowo stwierdził, że do obliczenia wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art.15 ustawy o emeryturach i rentach znajduje zastosowanie kwota bazowa z chwili złożenia wniosku o świadczenie i powstania prawa do świadczenia nie zaś z chwili ustalenia prawa orzeczeniem organu odwoławczego.

Odnośnie zastosowania do wyliczeń przeliczników pracy górniczej Sąd Apelacyjny prezentuje pogląd, że przeliczniki takie nie mogą być uwzględnione w przypadku ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do emerytury określonej w art.184 ustawy.

Będące przedmiotem sporu przeliczniki 1,5, 1,8 należne za każdy rok pracy górniczej - stosowane przy ustalaniu wysokości emerytur innych niż górnicze emerytury, zostały przewidziane w art.52 ustawy w rozdziale 4 działu II ustawy zatytułowanym: „ustalenie wysokości emerytury o których mowa w art.27 do 50e”. Ubezpieczony nabył natomiast prawo do emerytury nie na podstawie wskazanych przepisów - dotyczących kategorii ubezpieczonych urodzonych po 31.12.1948 roku którzy jednak warunki do nabycia świadczeń spełnili do 31.12.2008 roku.

Wobec uznania bezzasadności zarzutów apelacji ubezpieczonego należało orzec o jej oddaleniu jak w pkt 2 wyroku na mocy art.385 k.p.c.

/-/SSA J. Pietrzak /-/SSA M. Żurecki /-/SSA I. Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM